

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Totivs Theologiae S. Thomae Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Svpplementvm Tertiæ Partis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

Vtrum aliquis consensus possit esse coactus? 1

urn:nbn:de:hbz:466:1-38817

De consensu coactō & conditionato, in sex articulos diuisa.

Deinde considerandum est de consensu coactō & conditionato.

- ¶ Circa quod quaruntur sex.
- ¶ Primo, verum aliquis consensus possit esse coactus?
- ¶ Secundo, verum aliqua coactio metus cadat in constantem virum?
- ¶ Tertio, verum consensus coactus tollat matrimonium?
- ¶ Quarto, verum consensus coactus faciat matrimonium ex parte cogentis?
- ¶ Quinto, verum per consensum conditionatum fiat matrimonium?
- ¶ Sexto, verum aliquis ex præcepto patris compelli possit ad matrimonium contrahendum?

ARTIC. I.

Verum aliquis consensus possit esse coactus?

Ad primum sic proceditur. Videtur, quod nullus consensus possit esse coactus. Coactio enim in libero arbitrio cadere non potest, secundum aliquem statum eius: vt in secundo lib. dist. 25. dictum est. Sed consensus est actus liberi arbitrij. Ergo non potest esse coactus.

¶ 2 Præterea, Violentum idem est quod coactum. Sed coactum secundum Philosophum * est, cuius principium est extra, nihil conferente vim passio: sed omnis consensus principium est intra. Ergo nullus consensus potest esse coactus.

¶ 3 Præterea, Omne peccatum consensu perficitur. Sed illud quo perficitur peccatum, cogi non potest: quia secundum August. † nullus peccat in eo modo vitare non potest. Cum ergo vis à iuristis debeat esse maioris rei imperus, qui repelli non potest: videtur quod consensus non possit esse coactus vel violentus.

¶ 4 Præterea, Dominium libertati opponitur. Sed

191
 Tho. 4. d.
 29 q. vni
 ca, ar. 1.
 & seq.
 * Tho. in
 2. sent. d.
 25. q. 1.
 ar. 2.
 * lib. 3.
 eth. c. 1.
 in med.
 † lib. 3 de
 lib. arbi.
 c. 18. 10. 1
 & simile
 quid ha-
 bet Chry-
 sost. hom.
 33. in c.
 19. Matt.

Sed coactio ad dominium pertinet, vt patet in quada[m] Tullij definitione: dicit enim quoddam vis est impetus dominantis, retinens rem intra terminos alienos. Ergo vis in libero arbitrio non cadit, & ita nec in consensum, qui est actus eius.

SED contra, Illud quod esse non potest, non potest aliquid impedire. Sed coactio consensus impedit matrimonium, vt in littera * dicitur. Ergo consensus cogi potest.

¶ Præterea, In matrimonio est quidam coactus. Sed in contractibus potest esse voluntas coacta: vnde legislator in integrum restitutionem adiudicatum non habens quod vi metusue causa factum est. Ergo etiam in matrimonio potest esse consensus coactus.

RESPONDEO dicendum, quod duplex est coactio vel violentia. Vna, quæ facit necessitatem absolutam; & tale violentum dicitur à Philosopho *, violentum simpliciter: vt cum quis aliquem corporaliter impellit ad metum. Alia, quæ facit necessitatem conditionatam; & hanc vocat Philosophus * violentum mixtum: sicut cum quis proijcit merces in mare ne periclitetur: & in isto violento quamuis hoc quod fit, non fit per se voluntarium, tamen consideratum circumstantijs, hoc & nunc, voluntarium est: & quod actus in particularibus sunt, ideo simpliciter voluntarium est, sed secundum quid, inuoluntarium: vnde hæc violentia vel coactio potest esse in consensu: quod est actus voluntatis, non autem prima. Et quia hæc coactio fit ex hoc quod timetur aliquod periculum imminens: ideo ista vis idem est quod metus, qui voluntatem cogit quodammodo, sed prima vis cadit in corporalibus actibus. Et quia legislator considerat non solum interiores actus, sed magis exteriores: ideo per vim intelligit coactionem simpliciter, propter quod vim contra metum diuidit. Sed nunc agitur de consensu interiori, in quem non cadit coactio seu vis quæ à metu distinguitur: & ideo quantum ad

* lib. 4.
sent. d. 29
§. 1.

* loco iā
vitando.

* 3. ethic.
c. 3.

propositum pertinet, idem est coactio, quod metus. Et autem metus secundum Iurisperitos *, Instantis vel futuri periculi causa, mentis trepidatio. Et per hoc patet solutio Ad obiecta: nam primæ rationes procedunt de coactione prima, secundæ de secunda.

* loco cit. to in cor. art. seq.

ARTIC. II.

192

Præterea aliqua coactio cadat in constantem virum?

Ad secundum sic proceditur. Videtur, quod coactio metus non cadat in constantem virum: quia ratio constantis est, quod non trepidet in periculis. Cum ergo metus sit trepidatio mentis, ratio periculi imminentis, videtur quod non cogatur.

¶ 1 Præterea, Omnium terribilium finis est mors, secundum Philosophum in 3. Ethic. * quasi perfectissimum inter terribilia. Sed constantes non coguntur morte: quia etiam fortis pericula mortis sustinet. Ergo nullus metus cadit in constantem virum.

* lib. 3. eth. c. 6.

¶ 2 Præterea, inter alia pericula, præcipue à non coguntur timor periculum famæ. Sed timor infamiæ non cogitur timor cadens in constantem virum: quia, ut dicitur in lex, timor infamiæ non continetur illo edicto, quod metus causa factum est. Ergo nec aliquis alius metus cadit in constantem virum.

* in dige sso veteri lib 4. tit. 2. lege 7.

¶ 3 Præterea, Metus in eo qui metu cogitur, peccatum relinquit: quia facit eum promittere quod non solvitur, & sic facit eum mentiri. Sed non est peccatum aliquod peccatum, etiam minimum, pro quo timore facere. Ergo nullus metus cadit in constantem virum.

SED contra, Abraham & Isaac constantes fuerunt. Sed in eis cecidit metus: quia ratione metus dixerunt uxores suas sibi esse sorores. Ergo * metus potest cadere in constantem virum.

* id habetur in decr. li. 4. tit. 1. c. 28. c. 6. 15.

¶ Præterea, Vbi cumque est violentum mistum, cogitur aliquis metus cogens. Sed aliquis quantumcumque constantis, potest pati tale violentum: quia si fit violentum, merces projiciet tempore naufragij. Ergo metus